

ДЕРЖАВНА МИТНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

(Держмитслужба)

вул. Дегтярівська, 11Г, м. Київ, 04119, тел.: (044) 481-20-42, (044) 481-19-58, (044) 481-20-20
E-mail: post@customs.gov.ua; Код ЄДРПОУ 43115923

№ _____

Рахункова палата

Про надання інформації

Державна митна служба України в межах компетенції розглянула рішення Рахункової палати від 12.07.2022 № 13-1 «Про розгляд Звіту про результати аналізу стану планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходження акцизного податку з транспортних засобів» (далі – Рішення) та Звіт про результати аналізу стану планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходження акцизного податку з транспортних засобів, надіслані листом Рахункової палати від 27.07.2022 № 16-900, і надає інформацію щодо виконання рекомендацій, зазначених у пункті 4 Рішення.

Держмитслужбою з метою запобігання застосування особами, які ввозять на митну територію України транспортні засоби, схем ухилення від сплати акцизного податку вжито таких заходів:

листом від 20.07.2021 № 08-1.6/17-01-04/7/7041 митниціям надано доручення щодо проведення перевірки митного оформлення та випуску у вільний обіг транспортних засобів, що класифікуються за товарними позиціями 8703 10, 8703 40, згідно з УКТЗЕД. За результатами вжитих заходів Волинською, Дніпровською, Запорізькою, Київською, Львівською, Одеською, Тернопільською митниціями виявлено факти оформлення транспортних засобів за товарною підпозицією 8703 40 згідно з УКТЗЕД, які не підлягають спрощеному оформленню, донараховано митних платежів та сплачено до державного бюджету 1 197 787,03 грн;

виявлено митні оформлення транспортних засобів, одержаних громадянами – резидентами у вигляді нагород і призів за участь у міжнародних змаганнях, конкурсах за межами митної території України з можливим неправомірним звільненням від сплати митних платежів при ввезенні товарів на митну територію України. З урахуванням інформації Міністерства закордонних справ України Одеській митниці листом від 05.07.2021 № 17-1/17-01-

Державна митна служба України
№08-1/11-01/6/4748 від 29.08.2022

№885/05-1 від 30.08.2022

078079

04/7.10/1460 було надано доручення щодо вжиття відповідних заходів реагування, як результат – складено протоколи про порушення митних правил на підставі частини першої статті 483 Митного кодексу України (далі – МКУ).

Слід зазначити, що протягом звітного періоду Верховною Радою України неодноразово приймалися рішення щодо впровадження порядку спрощеного ввезення громадянами транспортних засобів на митну територію України, зокрема:

у 2018 році – законами України від 08 листопада 2018 року № 2612-VIII «Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо ввезення транспортних засобів на митну територію України» (далі – Закон № 2612-VIII) та № 2611-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування акцизним податком легкових транспортних засобів» (далі – Закон № 2611-VIII). З метою забезпечення виконання вимог вказаних законів листом ДФС від 11.01.2019 № 137/4/99-99-18-01-03-13 Мінфін повідомлено про заходи щодо реалізації Закону № 2612-VIII та Закону № 2611-VIII;

у 2021 році – законами України від 15 квітня 2021 року № 1402-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо справляння податків і зборів, інших обов'язкових платежів, об'єктом оподаткування якими є транспортні засоби» (далі – Закон № 1402-IX) та № 1403-IX «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо тимчасового спрощення митного оформлення транспортних засобів, ввезених на митну територію України» (далі – Закон № 1403-IX). З метою забезпечення виконання вимог Закону № 1402-IX та Закону № 1403-IX митним органам та структурним підрозділам Держмитслужби надано низку доручень щодо організації роботи із виконання цих законів та розподілу компетенції, встановлення звітності тощо. Крім того, організовано одержання від МЗС (посольств України за кордоном) інформації щодо запроваджених у країнах світу процедур реєстрації та зняття з реєстрації транспортних засобів та надіслано цю інформацію митницям для використання в роботі;

на виконання доручення Кабінету Міністрів України до звернення Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики надано інформацію щодо практики застосування законів, здійснення моніторингу та виявлені проблемні питання застосування законодавства;

у зв'язку зі зверненням народного депутата Олександра Ковальчука в Держмитслужбі організовано створення відеоінструкції із самостійного заповнення громадянами митної декларації та розміщення їх на вебпорталі Держмитслужби та у соціальних мережах;

забезпечено здійснення моніторингу ефективності виконання митницями положень Закону № 1402-IX та Закону № 1403-IX. У разі виявлення фактів недотримання громадянами порядку митного контролю та оформлення, сплати платежів не в повному обсязі, можливих порушеннях митних правил, територіальним органам надавались доручення щодо проведення перевірки

оформлень транспортних засобів та притягнення до відповідальності осіб, винних в порушенні встановленого порядку.

При цьому слід зазначити, що Держмитслужбою неодноразово надавались пропозиції щодо неприпустимості пролонгації зазначених вище законів України за результатами розгляду законопроектів, що надходили до Держмитслужби (ДФС), зокрема, листами від 05.09.2019 № 2273/99-99-18-01-03-18, від 18.12.2019 № 44/17-04-19, від 30.12.2020 № 17-01-04/1354.

Крім того, Держмитслужбою вживалися й інші заходи щодо вдосконалення законодавства України з питань, пов'язаних з переміщенням громадянами через митний кордон України транспортних засобів, транспортних засобів особистого користування, зокрема:

за результатами опрацювання проектів Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України» та Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо ввезення транспортних засобів на митну територію України» (реєстраційний № 10263 від 26.04.2019) надано пропозиції щодо можливих негативних наслідків у разі їх прийняття на розмір надходжень до Державного бюджету України та доцільності відтермінування посилення відповідальності громадян за порушення митних правил;

листом від 26.11.2019 № 20023/5/99-99-18-01-03-16 повідомлено Мінінфраструктури позицію ДФС, погоджену Міністром фінансів України, щодо непідтримання проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо тимчасового спрощення умов ввезення на митну територію України транспортних засобів», який стосується спрощеного оформлення транспортних засобів;

надано зауваження і застереження до проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про реалізацію експериментального проекту щодо митного оформлення транспортних засобів»;

Мінфіну надані такі пропозиції щодо вдосконалення законодавства України з питань організації митного контролю та оформлення транспортних засобів, що переміщуються громадянами через митний кордон України:

листом від 04.06.2020 № 08-1/17-04/5.1/5776 внесений проект наказу Мінфіну «Про затвердження Порядку виконання митних формальностей під час здійснення митного оформлення деяких транспортних засобів, що переміщуються громадянами через митний кордон України»;

листом від 22.01.2021 № 08-17/17-01/5.1/1111 надано зауваження до надісланого Мінфіном проекту наказу та запропоновано для врегулювання питання переміщення громадянами через митний кордон України транспортних засобів взяти за основу проект наказу «Про затвердження Порядку виконання митних формальностей під час здійснення митного оформлення деяких транспортних засобів, що переміщуються громадянами через митний кордон України», надісланий Мінфіну раніше;

за результатами опрацювання листа Мінфіну від 05.03.2021 № 34040-07-61/7272 та проведеної спільної наради підготовлено та направлено

доопрацьований Порядок виконання митних формальностей під час здійснення митного оформлення деяких транспортних засобів, що переміщуються громадянами через митний кордон України.

З метою вдосконалення процедури переміщення через митний кордон України товарів громадянами і визначення резидентського статусу осіб, прискорення здійснення митних формальностей щодо транспортних засобів під час їх пропуску через митний кордон України, запобігання ухиленню від оподаткування митними платежами та незаконному обігу транспортних засобів на території України Держмитслужбою проводилась робота щодо організації взаємодії з Міністерством закордонних справ України та Міністерством внутрішніх справ України в частині надання Держмитслужбі інформації з відомчої інформаційної системи МЗС та з Єдиного державного демографічного реєстру щодо консульського обліку громадян України, наявних паспортних документів, відомостей про реєстрацію місця проживання або перебування громадян тощо, зокрема:

опрацьовано розроблений МЗС проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення обліку громадян України, які проживають за межами України, та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» та ініційовано запровадження автоматизованого обміну інформацією про громадян України, які перебувають на консульському обліку в закордонних дипломатичних установах України, та надання відомостей про реєстрацію місця проживання або перебування таких громадян на території іноземних держав (зауваження та пропозиції надіслано МЗС та Мінфіну листами від 14.11.2019 № 19649/5/99-99-18-01-03-16, від 15.11.2019 № 2573/4/99-99-18-01-03-13 та від 17.12.2019 № 1/17-04/5/754);

опрацьовано проект наказу МЗС «Про затвердження Вимог до організації ведення консульського обліку в електронній формі» та ініційовано надання Держмитслужбі авторизованого доступу до інформації щодо консульського обліку громадян України в режимі реального часу (онлайн) (зауваження та пропозиції надіслано МЗС та Мінфіну листами від 29.05.2020 № 08-17/17-04/5.4/5427, від 01.06.2020 № 08-1/17-04/5.1/5516 та від 23.06.2020 № 08-3/17-04/5.4/6743). Проект наказу погоджено листом Держмитслужби від 02.07.2020 № 08-1/17-04/5.4/7289;

опрацьовано проект наказу МВС, Мінфіну «Про затвердження Порядку електронної інформаційної взаємодії Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства фінансів України та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України та Міністра фінансів України» та ініційовано надання митним органам авторизованого доступу до інформації щодо громадян, яка міститься в Єдиному державному демографічному реєстрі;

у зв'язку з набранням чинності наказами МЗС від 24.07.2020 № 281 «Про затвердження Вимог до організації ведення консульського обліку в електронній формі», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 11.08.2020 за № 772/35055, та МВС, Мінфіну від 13.05.2020 № 386/208 «Про затвердження

Порядку електронної інформаційної взаємодії Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства фінансів України та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України та Міністра фінансів України», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 15.05.2020 за № 446/34729, визначено перелік відомостей, які мають надаватись Держмитслужбі шляхом автоматизованої взаємодії інформаційно-телекомунікаційних систем Держмитслужби, МЗС та МВС (лист Держмитслужби від 03.12.2020 № 08-17/17-01-04/5.4/16313);

за результатами опрацювання проекту наказу МВС, Мінфіну «Про внесення змін до Порядку електронної інформаційної взаємодії Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства фінансів України та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України та Міністра фінансів України» Держмитслужбою було надано відповідні пропозиції.

Щодо забезпечення внесення до АСМО «Інспектор» повної та достовірної інформації про результати проведення контрольної-перевірочної роботи з питань дотримання митного законодавства.

Щодо прискорення в межах повноважень взаємодії усіх інформаційних систем Держмитслужби та ДПС відповідно до Порядку взаємодії інформаційних систем Державної податкової служби України та Державної митної служби України щодо обміну інформацією, необхідною для адміністрування податків, зборів та інших обов'язкових платежів, здійснення контрольних процедур щодо дотримання податкового та митного законодавства, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 10.06.2020 № 286, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 26.06.2020 за 593/34876

Щодо вдосконалення Єдиної автоматизованої інформаційної системи Держмитслужби в частині формування на центральному рівні даних про проведені заходи митного контролю та їх результати, необхідні для забезпечення ефективного контролю за своєчасністю, достовірністю, повнотою нарахування та сплати платниками податків до бюджету митних платежів та штрафів за окремими категоріями товарів (продукції), зокрема, підакцизних

З метою створення баз даних про результати проведених документальних перевірок дотримання суб'єктами ЗЕД законодавства України з питань митної справи, проведених митними органами на виконання вимог статей 345 – 354 МКУ, Держмитслужбою було прийнято рішення про необхідність розробки інформаційної системи «Митний аудит» (далі – ІС «Митний аудит»), результати роботи якої заплановано використовувати в АСМО «Інспектор».

Перша версія ІС «Митний аудит» розроблена за кошти ЄС за підтримки Центрального агентства з управління проектами (СРМА) у межах «Програми підтримки управління державними фінансами України (EU4PFM): компоненти 3 і 4» (надано допомогу у частині контрагування розробника та виділення коштів на розробку, виділення коштів на створення технічного завдання, пошук бізнес-аналітика та оплату його послуг).

Протягом жовтня 2020 року – лютого 2021 року Держмитслужбою спільно із залученими експертами розроблено бізнес-вимоги та технічне завдання до ІС «Митний аудит».

Безпосередню розробку ІС «Митний аудит» розпочато у лютому 2021 року (наказ Держмитслужби від 26.02.2021 № 140) та закінчено у травні 2021 року, її введено в дослідну експлуатацію (наказ Держмитслужби від 03.06.2021 № 411) у червні 2021 року після проведення технічного тестування та створено Комісію з проведення дослідної експлуатації ІС.

Протягом червня – вересня 2021 року проведено тестування функціоналу ІС «Митний аудит» у межах дослідної експлуатації у самостійних структурних підрозділах Держмитслужби та її територіальних органів.

За результатами тестування підтверджено наявність достатнього базового функціоналу, який заплановано для створення у межах першого етапу розробки ІС «Митний аудит», розробником доопрацьовано виявлені недоліки.

Результати дослідної експлуатації направлено до Центрального агентства з управління проектами (СРМА) та представників «Програми підтримки управління державними фінансами України (EU4PFM): компоненти 3 і 4» листом від 19.01.2022 № 19-19/19-01-02/11/191 для прийняття остаточних висновків.

Крім того, Держмитслужбою листами від 29.10.2021 № 19-19/19-03/8.16/1979, від 10.11.2021 № 19-19/19-03/8.16/2098, від 10.12.2021 № 19-19/19-03/8.16/2384, від 18.01.2022 № 19-19/19-03/8.16/187, від 10.02.2022 № 19-19/19-03/8.16/422, від 29.04.2022 № 08-4/19-03/8.16/2181, від 15.06.2022 № 19-19/19-03/8.16/1012 до ДПС надіслано інформацію щодо платників податків, які станом на 01.10.2021, 01.11.2021, 01.12.2021, 31.12.2021, 01.02.2022, 01.04.2022, 01.06.2022 відповідно мають податковий борг зі сплати митних платежів у розрізі митних органів, платежів із зазначенням первинних показників документів, що стали підставою виникнення такого боргу.

Листом Держмитслужби від 18.11.2021 № 19-19/19-03/8.16/2174 поінформовано ДПС про можливість організації обміну документами та їх копіями, що стали підставою та підтверджують виникнення податкового боргу.

Листом Держмитслужби від 26.11.2021 № 08-1/19-01/6/10681 поінформовано ДПС про невжиття заходів зі стягнення податкового боргу з митних платежів територіальними органами ДПС в областях та місті Києві з наданням переліку листів митниць, якими податкові органи проінформовано щодо виникнення податкового боргу з таких платежів.

Наказом Держмитслужби від 26.11.2021 № 943 затверджено нові форми обліку звітних даних, зокрема, Форму МА 5 «Інформація про суми митних

платежів, визначені за результатами документальних перевірок, які мають статус податкового боргу», що містить інформацію про наявні та погашені суми податкового боргу зі сплати митних платежів.

Також Держмитслужбою розпочато формування та розробку технічних вимог до Реєстру податкових повідомлень-рішень Держмитслужби (далі – РППР) як складової частини відомчої інформаційно-телекомунікаційної системи. На сьогодні здійснюються заходи із тестування функціоналу РППР та запуску системи в експлуатацію.

РППР повинен надати можливість здійснювати обмін інформацією з ДПС щодо прийнятих митними органами податкових повідомлень-рішень, їх оскарження, сплати визначених у податкових повідомленнях-рішеннях сум митних та інших платежів, контроль за справлянням яких покладено на Держмитслужбу, штрафних санкцій та пені, виникнення податкового боргу у разі несплати у встановлений законодавством строк сум визначених у таких податкових повідомленнях рішеннях грошових зобов'язань та здійснення ДПС заходів щодо стягнення такого податкового боргу, надання відстрочення/розстрочення та/або визнання боргу безнадійним.

Зазначене є однією зі складових частин обміну інформацією між Держмитслужбою та ДПС щодо адміністрування податків, зборів та інших обов'язкових платежів, здійснення контрольних процедур у частині дотримання вимог податкового та митного законодавства.

Слід зазначити, що Держмитслужба та ДПС продовжують розширювати інформаційне співробітництво відповідно до Порядку взаємодії інформаційних систем Державної податкової служби України та Державної митної служби України щодо обміну інформацією, необхідною для адміністрування податків, зборів та інших обов'язкових платежів, здійснення контрольних процедур щодо дотримання податкового та митного законодавства, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 10.06.2020 № 286 (далі – Порядок інформаційної взаємодії).

Зокрема, протягом липня 2022 року відповідними фахівцями ДПС та Держмитслужби проведено низку онлайн-зустрічей з метою узгодження структури та форматів даних щодо прийнятих митними органами податкових повідомлень-рішень та здійснення ДПС заходів щодо стягнення податкового боргу за цими рішеннями, що передаються та приймаються відповідно до вимог Порядку інформаційної взаємодії.

За результатами зустрічей Держмитслужбою розроблено та направлено на погодження до ДПС проект Протоколу № 3 щодо структури та форматів даних стосовно прийнятих митними органами податкових повідомлень-рішень та здійснення ДПС заходів щодо стягнення податкового боргу за цими рішеннями, що передаються та приймаються відповідно до вимог Порядку інформаційної взаємодії (далі – Протокол № 3):

Після підписання Протоколу № 3 між Держмитслужбою та ДПС буде запроваджено інформаційний обмін стосовно прийнятих митними органами

податкових повідомлень-рішень та відомостей щодо стягнення податкового боргу за цими рішеннями.

Листом Держмитслужби від 12.08.2022 № 20/20-02-02/7/497 митницям наголошено на тому, що неповне або помилкове внесення даних щодо складених протоколів про порушення митних правил до Єдиної автоматизованої інформаційної системи унеможливило оперативний та якісний збір та аналіз інформації, особливо у разі виникнення необхідності у проведенні вузько предметного узагальнення (зокрема, за певними товарами або кодам товарів згідно з УКТЗЕД, за певними рішеннями, прийнятими за результатами провадження, тощо).

Керівникам митниць надано доручення актуалізувати інформацію щодо стану провадження в справах про порушення митних правил, у тому числі щодо виконання правопорушниками накладеними на них стягнень, згідно з якими необхідно забезпечити:

проведення аналізу повноти та правильності внесення відомостей до модуля «Провадження в справах про ПМП» АСМО «Інспектор» (далі – Модуль);

здійснення коригування вже внесених даних до Модуля;

актуалізацію інформації щодо стану провадження в справах про порушення митних правил, у тому числі щодо виконання правопорушниками накладених на них стягнень;

завантаження файлів зі сканкопіями тимчасово вилучених на підставі статті 511 МКУ документів, а також документів, необхідних для розгляду справ про порушенням митних правил;

неухильне дотримання вимог Методичних рекомендацій щодо заповнення модуля «Провадження в справах про порушення митних правил», затверджених наказом Держмитслужби від 15.04.2020 № 135».

Щодо впровадження окремого обліку резидентів та нерезидентів відповідно до вимог статті 455 Митного кодексу України

Частиною першою статі 455 МКУ передбачено: «Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, веде централізований облік осіб (резидентів та нерезидентів): декларантів, перевізників, гарантів, АЕО, інших підприємств, контроль за діяльністю яких здійснюється митними органами».

Запровадження порядку обліку осіб, які під час провадження своєї діяльності є учасниками відносин, що регулюються законодавством України з питань митної справи, визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.

Наказом Мінфіну від 15.06.2015 № 552 «Про затвердження Порядку обліку осіб, які під час провадження своєї діяльності є учасниками відносин, що регулюються законодавством України з питань митної справи» (зі змінами), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08 липня 2015 року за

№ 807/27252 (далі – Порядок), передбачено окремі процедури обліку резидентів та нерезидентів, що обумовлено суто технічними причинами (використанням для обліку різних інформаційно-довідкових баз даних та джерел).

Відповідно до вимог стандартів з розробки інформаційних систем, відсутність оновленого Порядку зробила неможливою розробку програмного забезпечення відповідно до вимог ДСТУ з лютого 2019 року по червень 2021 року.

Визначення форматів та умов зберігання електронної інформації в інформаційних ресурсах відповідно до частини третьої статті 33¹ МКУ є виключною компетенцією Держмитслужби.

Щодо забезпечення обліку та визначення втрат державного бюджету внаслідок надання податкових пільг з митних платежів, в тому числі з акцизного податку з транспортних засобів, у випадках, передбачених законодавством

З метою забезпечення дотримання положень законодавства та повноти оподаткування митними платежами Держмитслужбою здійснюється систематичний моніторинг митних оформлень товарів як в цілому, так і в частині застосування пільг та проводяться селекторні наради керівного складу апарату Держмитслужби та територіальних органів.

На зазначених вище нарадах увага керівників митниць акцентується на виконанні доведених індикативних показників надходжень, а також на належному контролі за достовірністю декларування та повнотою оподаткування товарів, недопущенням безпідставного заниження бази оподаткування, посиленням організаційної роботи за напрямками контролю правильності визначення митної вартості, класифікації та країни походження товарів, недопущення втрат бюджету тощо.

З метою контролю за повнотою сплати митних платежів та виявлення можливих втрат Державного бюджету України митницям надсилаються листи щодо проведення аналізу результатів митних оформлень товарів, ввезених на митну територію України із застосуванням пільг зі сплати митних платежів, передбачених законодавчими та іншими нормативно-правовими актами України, та, у разі необхідності, вжиття відповідних заходів із забезпечення повноти оподаткування.

Також відповідно до наказу Держмитслужби від 27.06.2022 № 88 утворено робочу групу з виконання митницями завдань та функцій із перерахування митних платежів до Державного бюджету України при забезпеченні виконання норм законодавчих актів з питань пільгового оподаткування товарів.

Зазначеною робочою групою проводиться аналіз митних оформлень товарів, ввезених на митну територію України у період дії законів України від 24 березня 2022 року № 2142-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану», від 01 квітня 2022 року № 2173-ІХ

«Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану» (на сьогодні перевірка триває).

Крім цього, стосовно обліку наданих пільг, інформація щодо сум умовно нарахованих митних платежів відповідно наданих преференцій при імпорті товарів в Україну формується за допомогою АСМО «Інспектор» у розрізі кодів та назв застосованих пільг, назв митниць, видів митних платежів, відповідного періоду.

В. о. Голови

Вячеслав ДЕМЧЕНКО